

1.11.1978

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI 52
Sensatorbron HELSINGFORS

Puhelin 1511
Telefon

Työeläkelaitoksille

1.1.1980 VOIMAAN TULEVAT TYÖELÄKELAKIEN MUUTOKSET

Eläketurvakeskuksen yhteydessä toimivassa tulkintaryhmässä, jossa ovat edustettuina eläkelaitokset ja Eläketurvakeskus, on valmistettu yleiskirje, joka koskee työeläkkeen laskentatapaa ja siihen liittyviä muutoksia. Eläketurvakeskuksen hallitus on hyväksynyt yleiskirjeen, joka lähetetään oheisena eläkelaitoksille.

ELÄKETURVAKESKUS

Jouko Paavola *Lejla Paavola*

ELÄKETURVAKESKUS

Sisällysluettelo

	Sivu
1. Johdanto	1
2. Eläkkeen laskenta	2
2.1 Vanhuuseläke	2
2.1.1 Työttömyyslisä	6
2.1.2 Lykkäyskorotus	6
2.1.3 Alennetut eläkeiät	6
2.1.4 Lainmuutosten voimaantulo	6
2.2 Työkyvyttömyyseläke	6
2.2.1 Yleistä	6
2.2.2 Rajoitussäännös	7
2.2.3 Työttömyyslisä	7
2.2.4 Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi	8
2.2.5 Lainmuutoksen voimaantulo	8
2.3 Työttömyyseläke	8
2.3.1 Yleistä	8
2.3.2 Lainmuutoksen voimaantulo	10
2.4 Perhe-eläke	10
2.4.1 Yleistä	10
2.4.2 Lainmuutoksen voimaantulo	10
3. Yhteensovitus	10
3.1 Yleistä	10
3.2 Yhteensovituksessa huomioon otettava kansaneläkkeen ja perhe-eläkkeen määrä	11
3.3 Vanhuuseläkkeen yhteensovittaminen	11
3.3.1 Eläke alkaa vanhuuseläkeiän täyt- tämistä seuraavan kuukauden alusta	11
3.3.2 Eläke alkaa myöhemmin kuin van- huuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta	12
3.3.3 Muiden eläkkeiden ja korvausten huo- mioon ottaminen yhteensovituksessa	12
3.3.4 Yhteensovitusperusteen määrääminen	15
3.4 Lainmuutoksen voimaantulo	18
4. Työeläkkeen perusmäärän laskeminen (Kansaneläkelaitok- selle ilmoitettava eläkkeen määrä)	18
4.1 Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen perusmäärä	18
4.2 Vanhuuseläkkeen perusmäärä	19
4.2.1 Eläke alkaa ennen 65 vuoden ikää	19
4.2.2 Eläke alkaa 65 vuoden iästä tai myöhemmin	19
4.3 Milloin vanhuuseläkkeen perusmäärä lasketaan	19
4.4 Rekisteröidyt lisäeläkkeet	20
4.5 1.1.1980 voimassaolevien eläkkeiden perusmäärän laskenta	20
5. Esimerkki yhteensovituksesta ja perusmäärän laskemisesta	21
6. TEL:n, YEL:n ja MYEL:n muut muutokset	23
7. Eläkehakemuksen ratkaiseva eläkelaitos	25
8. Vastuunjako	26

1.1.1980 VOIMAAN TULEVAT TYÖELÄKELAKIEN MUUTOKSET

1. Johdanto

Työeläkelaitoksille on yleiskirjeen 14/78 liitteenä lähetetty hallituksen esitys laiksi kansaneläkelain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Yleiskirjeen 21/78 liitteenä eläkelaitoksille on lähetetty työeläkelakien muuttamista koskevat lait (593/78, 594/78, 595/78 ja 596/78). Lait on vahvistettu tasavallan presidentin esittelyssä ja ne tulevat voimaan 1.1.1980.

Kansaneläkelainsäädännön uudistamiseen liittyvän työtulojen etuoikeuttamisen myötä työeläkkeen merkitys kansaneläkkeen määrää laskettaessa tulee korostamaan, jolloin työeläketietojen nopea käyttöönsaaminen muodostuu entistä keskeisemmäksi. Tämän vuoksi työeläkelakeihin on jo tässä vaiheessa tehty teknisiä muutoksia, jotka mahdollistavat vanhuuseläkkeen laskemisen ennakoita. Julkisen sektorin työeläkelakeihin vastaavat muutokset tehtäneen myöhemmin. Vaikka lainmuutokset tulevat voimaan vasta 1.1.1980, joudutaan vanhuuseläkkeitä laskemaan uutta lakia soveltaen jo ensi vuoden jälkipuoliskolla. Tämän vuoksi on katsottu tarpeelliseksi jo nyt selostaa lainmuutoksia yksityiskohteisesti, jotta laitoksille jäisi valmisteluaikaa tarvittavien esim. tietojenkäsittelyyn liittyvien muutosten toteuttamista varten.

Vanhuuseläkkeen laskemisessa sovelletaan lainmuutoksen mukaan samaa menettelyä kuin työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä. Työsuhtetietoja ei seurata eläkeikään saakka, vaan ne otetaan huomioon vain sen kalenterivuoden loppuun, jonka kuluessa työntekijä täyttää 63 vuotta. Eläkeikään jäljellä oleva aika otetaan huomioon samalla tavalla kuin nykyisin työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa. Eläkkeen saamisen ehtoja koskevia voimassa olevia säännöksiä ei ole nykyisestään muutettu.

Kansaneläkelain muutosten johdosta eläkelaitosten on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle KEL 30 §:ssä tarkoitettu työeläkkeen määrä, josta käytetään jatkossa nimitystä työeläkkeen perusmäärä.

Vanhuuseläkkeen uusi laskentamenettely on aiheuttanut tarpeen muuttaa yhteensovitus- ja vastuunjakosäännöksiä sekä TEL:n ja yrittäjien eläkelakien piiriin kuulumisen ehtoja, sekä lykkäyskorotusta koskevia säännöksiä.

Lainmuutosten vaikutusta tietoliikenteeseen, TEL:n mukaisten rekisteröimiskelpoisten lisätujen karttaan, vapaakirjan ehtoihin ja perusteisiin sekä eläkesäätiöiden ja -kassojen mallisääntöihin selostetaan eri yleiskirjeessä.

2. Eläkkeen laskenta

2.1. Vanhuuseläke

TEL

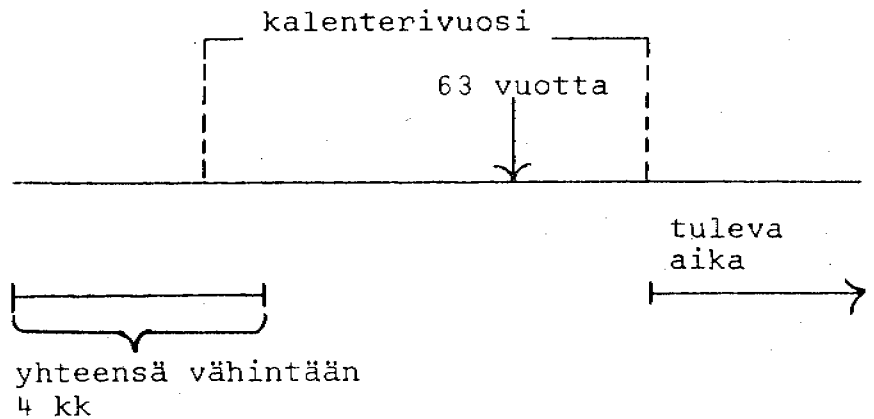
Mikäli eläkeikää ei ole täytetty ennen sen kalenterivuoden viimeistä päivää, jolloin työntekijä täyttää 63 vuotta, lasketaan vanhuuseläke kuten sellainen työkyvyttömyyseläke, jossa työkyvyttömyyden eläkkeen määrää laskettaessa oletetaan alkaneen sanotun kalenterivuoden viimeisenä päivänä. Aika ko. vuoden päättymisestä eläkeiän täyttämiseen luetaan kokonaan eläkkeeseen oikeuttavaksi, jos edellytykset tämän ns. tulevan ajan huomioonottamiselle ovat olemassa. Koska työntekijän katsotaan tulleen työkyvyttömäksi viimeisenä päivänä sitä kalenterivuotta, jona hän täyttää 63 vuotta, otetaan kyseisen päivän jälkeen jatkuneeseen työsuhteeseen liittyvää eläkepalkkaa määrättäessä huomioon ansiot ainoastaan ko. vuoden loppuun.

Tuleva aika otetaan huomioon TEL 6 §:n 3 momentissa säädettyjen edellytysten mukaan. Tutkittaessa, otetaanko tuleva aika huomioon eläkkeen suuruutta määrättäessä, edellytetään nykyisen TEL 6 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi, että TEL-työsuhdeaikaa on yhteensä vähintään neljä kuukautta sinä vuonna, jona työntekijä täyttää 63 vuotta. Tällöin kuitenkin kyseisenä vuonna päättynyt työsuhde otetaan huomioon kokonaisuudessaan.

Mikäli eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan aika eläkeikään saakka, se lasketaan alkavaksi ensimmäisenä päivänä sitä kalenterivuotta, jona henkilö täyttää 64 vuotta.

Se työsuhde, johon tuleva aika liitetään, määräytyy TEL 6 §:n 3 momentin säännösten mukaan. Se on siis joko viimeinen vähintään neljän kuukauden pituinen työsuhde, joka on ollut voimassa ajanjaksolla, johon sisältyy 360 muuta kuin työttömyysavustuspäivää laskettuna 63 vuoden iän täyttämisen vuoden viimeisestä päivästä taaksepäin, tai ellei tällaista ole, ensimmäisenä alkanut alle neljä kuukautta jatkunut työsuhde, joka on ollut voimassa mainittuna ajanjaksona.

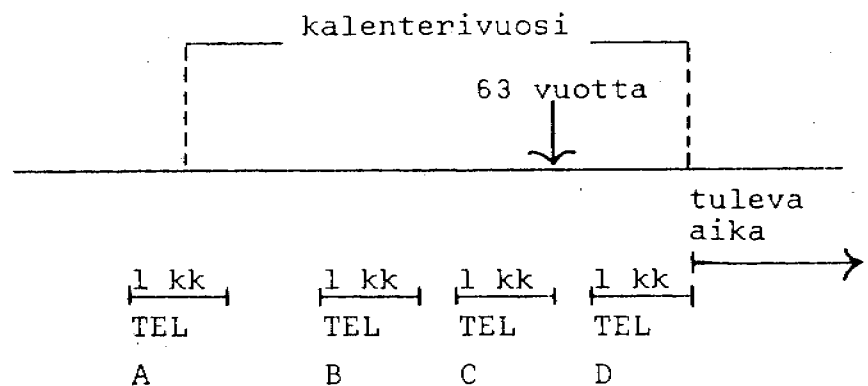
Esimerkki 1

Työsuhde on päättynyt 63 vuoden iän täyttämisen vuonna jatkuttuaan yhteensä vähintään neljä kuukautta.

Koska työsuhdeaikaa on yhteensä vähintään neljä kuukautta, eläkkeeseen liittyy tuleva palvelusaika.

Esimerkki 2

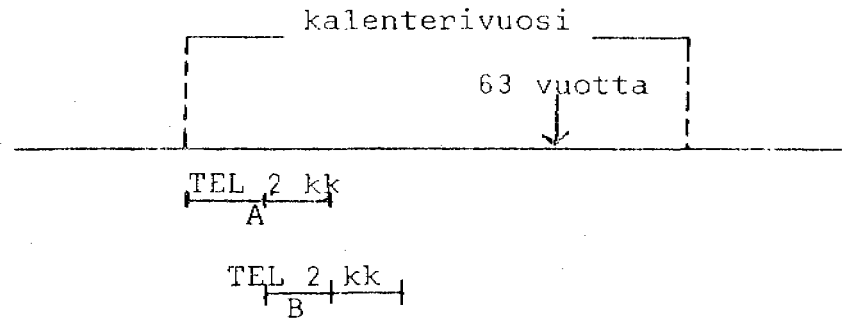

63 vuoden iän täyttämisen vuonna on ollut voimassa neljä peräkkäistä yhden kuukauden pituista työsuhdetta. Neljän kuukauden työssäolovaatimus täyttyy, joten eläkkeeseen liittyy tuleva aika. Tutkittaessa neljän kuukauden työssäolovaatimuksen täyttymistä, otetaan huomioon ainoastaan saman työeläkelain (tässä esimerkissä TEL:n) piiriin kuuluva toiminta.

Koska neljän kuukauden pituista työsuhdetta ei ole, tulevaan aikaan oikeuttava työsuhde on TEL 6 §:n 3 momentin perusteella työsuhde A.

Työsuhteista B, C ja D lasketaan eläkkeeseen vapaakirjat normaalilla tavalla.

Esimerkki 3

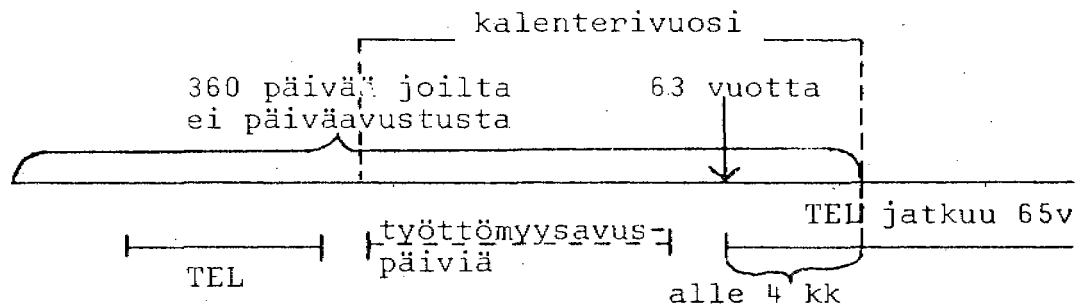

63 vuoden iän täyttämivuonna on kaksi rinnakkaista TEL-työsuhdetta, joista kummankaan kokonaispituus ei ole neljää kuukautta.

Laskettaessa, täyttyykö neljän kuukauden työssäoloedellytys, otetaan rinnakkainen työsuhdeaika huomioon vain yhteen kertaan.

Koska työssäoloaikaa ei yhteensä ole vähintään neljää kuukautta peräkkäin, eläkkeeseen ei liity tulevaa palvelusaikaa.

Esimerkki 4

TEL-työsuhde on alkanut sinä kalenterivuonna, jonka kuluessa työntekijä on täyttänyt 63 vuotta. Työsuhde ei kuitenkaan ole ennen vuodenvaihdetta jatkunut neljää kuukautta. 63 vuoden iän täyttämivuonna ei ole muita TEL-työsuhteita, ainoastaan työttömyysavustuspäiviä.

Eläkkeeseen ei liity tulevaa palvelusaikaa, koska työntekijä ei ole ollut työssä vähintään neljää kuukautta sinä vuonna, jona hän täyttää 63 vuotta. Avustuspäiviä ei siis oteta huomioon ratkaistaessa, täyttyykö neljän kuukauden työssäoloedellytys.

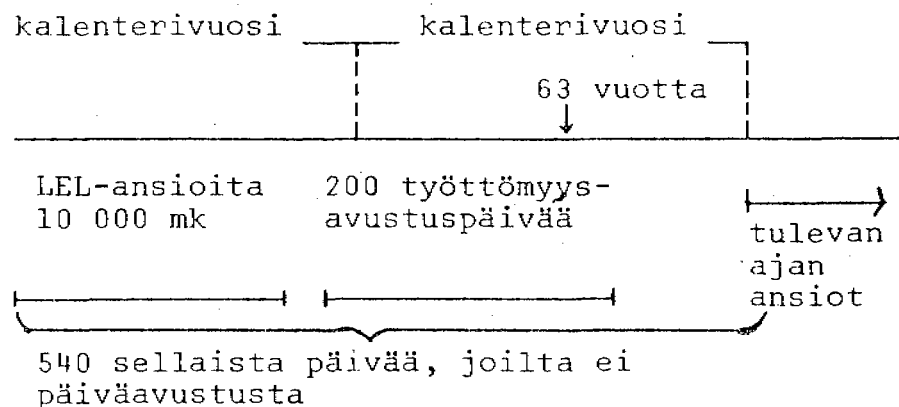
Mikäli yhteensä neljän kuukauden työssäolovaatimus täyttyisi, työttömyysavustuspäivät otettaisiin kuitenkin huomioon valittaessa siitä työsuhdetta, johon tuleva aika liitetään.

LEL

LEL:n mukaan vanhuuseläke lasketaan kuten työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hän olisi saanut työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman ja tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi viimeisenä päivänä sitä kalenterivuotta, jonka aikana hän on täyttänyt 63 vuotta.

Eläkkeessä otetaan huomioon se palkka, jonka työntekijä olisi ansainnut 63 vuoden iän täyttämiskuukauden viimeisen päivän ja 65 vuoden iän täyttämiskuukauden viimeisen päivän välisenä aikana, jos LEL 7 §:n 1 ja 4 momenteissa säädetyt edellytykset näiden huomioon ottamiselle ovat olemassa. Edellytykset tulevan ajan ansioiden huomioonottamiselle ovat samat kuin nykyisinkin, ts. edellytetään, että työntekijä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaisista päiväavustusta, tässä laissa tarkoitettussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa. Toisin kuin TEL:ssä, LEL:ssä ei siis edellytetä LEL-ansioita 63 vuoden iän täyttämiskuudelle. Työttömyysavustuspäivät otetaan huomioon 540 päivän ajanjaksoa laskettaessa.

Esimerkki 5

Työntekijä on ansainnut 10 000 markan LEL-ansiot 63 vuoden iän täyttämiskuudelle edeltävänä kalenterivuonna ja ollut työttömänä sen kalenterivuoden, jona hän on täyttänyt 63 vuotta. Päiväavustusta on maksettu 200 päivältä.

Sairauden alkamista edeltäneiden 540 päivän (työttömyysavustuspäivät poisluettuna) aikana työntekijällä on LEL-ansioita yli LEL 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajamäärän (4 584 markkaa, ind. 573), joten tulevan ajan ansiot huomioidaan eläkkeessä.

YEL, MYEL

YEL:n ja MYEL:n osalta on soveltuvin osin voimassa, mitä edellä TEL:sta on esitetty. Kysymykseen voivat tulla esimerkkien 1 ja 4 esittämät tilanteet.

2.1.1. Työttömyyslisiä

Työttömyyslisiä vanhuuseläkkeeseen laskettaessa ei oteta huomioon avustuspäiviä eläketapahtuman sattumisvuodelta (65 vuoden iän täyttämivuodelta) eikä sitä edeltävältä vuodelta. Näin ollen työttömyysavustuspäivät otetaan huomioon 63 vuoden iän täyttämivuoden loppuun.

2.1.2. Lykkäyskorotus

Nykyisin lykkäyskorotus lasketaan vanhuuseläkkeeseen ennen eläkkeiden yhteensovitusta. Yhteensovitus voi näinollen vähentää eläkkeeseen lykkäämisen johdosta tulleen korotuksen joko kokonaan tai osittain. Jotta eläkkeensaaja saisi lukea lykkäyskorotuksen hyväkseen, on yhteensovitussäännöstä ja lykkäyskorotusta koskevaa sosiaali- ja terveysministeriön päätöstä muutettu. Yhteensovitus suoritetaan työntekijän täyttäessä vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän, jolloin eläkkeessä ei vielä ole lykkäyskorotusta. Vasta näin yhteensovitettuun eläkkeeseen lisätään lykkäyskorotus.

Yhteensovituksen suorittamista selostetaan kohdassa 3.

2.1.3. Alennetut eläkeiät

Vanhuuseläkkeen laskemista alennetun eläkeiän tapauksissa selostetaan lisätujen kartan ja vapaakirjan ehtojen ja perusteiden muutoksia selvittelevässä yleiskirjeessä.

2.1.4. Lainmuutosten voimaantulo

Uutta laskentamenettelyä sovelletaan vanhuuseläkkeeseen, johon oikeus syntyy lain voimassa ollessa. Oikeuden syntymisellä tarkoitetaan eläketapahtuman sattumista. Eläketapahtuma sattuu, kun henkilö täyttää eläkkeen saamiseen oikeuttavan eläkeiän.

2.2. Työkyvyttömyyseläke

2.2.1. Yleistä

Jos työkyvyttömyys alkaa ennen sen kalenterivuoden päättymistä, jolloin työntekijä täyttää 63 vuotta, lasketaan eläke kuten nykyisinkin. Jos työkyvyttömyys alkaa myöhemmin, eläke lasketaan kuten vanhuuseläke, toisin sanoen oletetaan, että työntekijä on

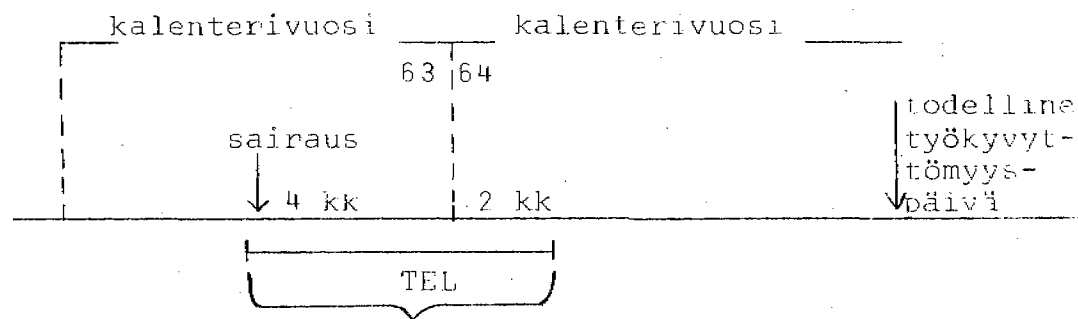
tullut työkyvyttömäksi viimeisenä päivänä sitä kalenterivuotta, jonka aikana hän on täyttänyt 63 vuotta. Tulevan ajan huomioon ottamisen edellytykset ovat samat kuin vanhuuseläkkeissä.

2.2.2. Rajoitussäännös

TEL 4 §:n 4 momentin sisältämää rajoitussäännöstä sovelletaan normaalisti myös 63 vuoden iän täyttämisen vuoden jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä.

Rajoitussäännöksen soveltamisen jälkeen työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään samalla tavoin kuin vanhuuseläkkeessä, eli työntekijän katsotaan tulleen työkyvyttömäksi viimeisenä päivänä sitä kalenterivuotta, jonka aikana hän on täyttänyt 63 vuotta. Tarkasteltaessa, täyttyykö TEL 6 §:n 3 momentin viimeisen lauseen edellyttämä neljän kuukauden työssäoloaika 63 vuoden iän täyttämisen vuonna, ei rajoitussäännöksen poissulkemaa työsuhdetta kuitenkaan oteta huomioon.

Esimerkki 6

työsuhteeseen sovelletaan rajoitussäännöstä

Työsuhde on jatkunut neljä kuukautta sen kalenterivuoden aikana, jonka kuluessa työntekijä on täyttänyt 63 vuotta. Työsuhteeseen sovelletaan rajoitussäännöstä, joten sitä ei oteta huomioon eläkkeen suuruutta määrättäessä eikä myöskään TEL 6 §:n 3 momentin viimeisen lauseen edellyttämää neljän kuukauden työssäoloaikaa laskettaessa.

2.2.3. Työttömyysoikeus

Jos työkyvyttömyys alkaa sen kalenterivuoden jälkeen, jolloin työntekijä täyttää 63 vuotta, otetaan työttömyysavustuspäivät työttömyysoikeutta laskettaessa huomioon 63 vuoden iän täyttämisen vuoden loppuun.

2.2.4. Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi eläkkeen määrä tarkistetaan vain, mikäli eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika pitenee. Jos siis työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä osa työsuhteista on rajoitussäännöksen takia jätetty huomioonottamatta tai jos työntekijällä on työkyvyttömyyseläkkeen aikaisia vanhuuseläkkeeseen oikeuttavia työsuhteita, on vanhuuseläkkeen määrä laskettava uudelleen.

Nykyisestä poiketen ei sen sijaan työttömyyslisiä tarkisteta eikä vanhuuseläkkeen määrää muuteta työkyvyttömyyseläketapahtumavuoden tai sitä edeltäneen vuoden poisjätettyjen työttömyysavustuspäivien johdosta.

2.2.5. Lainmuutoksen voimaantulo

Uutta lakia sovelletaan eläkkeeseen, johon oikeus syntyy lain voimassa ollessa. Oikeuden syntymisellä tarkoitetaan eläketapahtuman sattumista. Eläketapahtuman katsotaan sattuneen henkilön tultua eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi.

Osaeläkkeen muuttumista täydeksi eläkkeeksi tai täyden eläkkeen muuttumista osaeläkkeeksi ei katsota uudeksi eläketapahtumaksi. Työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi ei myöskään pidetä uutena eläketapahtumana.

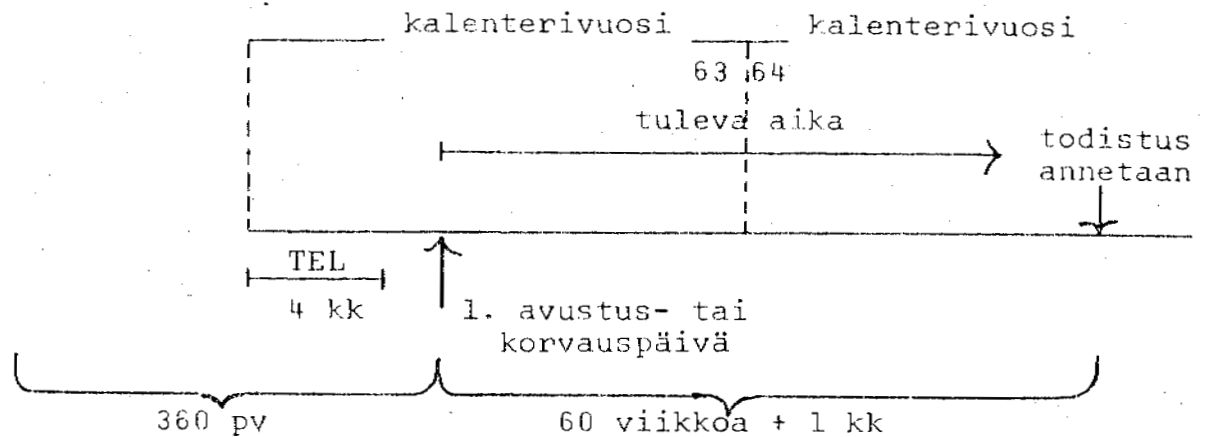
2.3. Työttömyyseläke

2.3.1. Yleistä

Työttömyyseläke lasketaan kuten työkyvyttömyyseläke, jossa työkyvyttömyyden katsotaan alkaneen työttömyyden alkamispäivänä. Tänä pidetään sitä päivää, jolta hakijalle on ensimmäisen kerran suoritettu TEL 4 c §:n 1 momentissa tarkoitettuna 60 viikon + yhden kuukauden aikana päiväavustusta tai työttömyyskorvausta.

Jos ensimmäinen avustus- tai korvauspäivä 60 viikon + yhden kuukauden sisällä työvoimaviranomaisen todistuksen antamispäivästä taaksepäin laskettuna on ennen sen kalenterivuoden päättymistä, jolloin työntekijä täyttää 63 vuotta, lasketaan eläke kuten nykyisinkin.

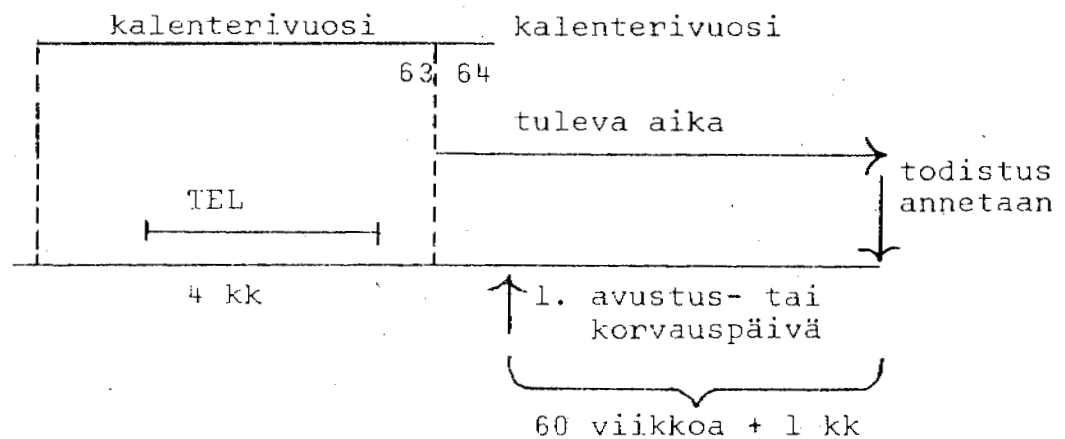
Esimerkki 7

Jos tulevan ajan edellytys täyttyy, tuleva aika lasketaan 1. avustus- tai korvauspäivästä.

Mikäli ensimmäinen avustus- tai korvauspäivä sattuu sen kalenterivuoden jälkeiselle ajalle, jonka kuluessa työntekijä on täyttänyt 63 vuotta, eläke lasketaan kuten työkyvyttömyyseläke, jossa eläketapahtuma on sattunut viimeisenä päivänä sitä kalenterivuotta, jonka kuluessa työntekijä on täyttänyt 63 vuotta.

Esimerkki 8

Koska 4 kuukauden työssäoloedellytys täyttyy, eläkkeeseen liittyy tuleva aika. Sen alkamispäiväksi lasketaan ensimmäinen päivä sitä kalenterivuotta, jota edeltäneen kalenterivuoden aikana työntekijä on täyttänyt 63 vuotta.

Edellä selostettuja menettelyjä käytetään sovellettaessa sekä 200 päivän että 450 (500) päivän säännöksiä.

2.3.2. Lainmuutoksen voimaantulo

Uutta lakia sovelletaan, mikäli työvoimaviranomaisen todistus annetaan lain voimassa ollessa.

2.4. Perhe-eläke

2.4.1. Yleistä

Jos edunjäittäjä on kuollut ennen sen kalenterivuoden loppua, jonka kuluessa hän on tai olisi täyttänyt 63 vuotta, perhe-eläke lasketaan kuten nykyisinkin. Mikäli edunjäittäjä on kuollut tämän jälkeen, perhe-eläke lasketaan kuten vanhuuseläke uusien säännösten mukaan.

Jos edunjäittäjä on kuollut sen kalenterivuoden jälkeen, jonka kuluessa hän on täyttänyt 63 vuotta, mutta hänen selvitetään tulleen työkyvyttömäksi ennen sen kalenterivuoden loppua, jona hän täytti mainitun iän, perhe-eläke lasketaan todellisen työkyvyttömyyspäivän perusteella. Säännöstä on sovellettava vain perhe-eläkkeen edunsaajien eduksi.

2.4.2. Lainmuutoksen voimaantulo

Uutta lakia sovelletaan, mikäli eläketapahtuma sattuu lain voimassa ollessa. Eläketapahtuman katsotaan sattuneen edunjäittäjän kuolinpäivänä. Uutena eläketapahtumana ei pidetä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

3. Yhteensovitus

3.1. Yleistä

Kansaneläkelakia on muutettu siten, että työeläke otetaan vuosityötuloa arvioitaessa huomioon sen suuruusena kuin eläke olisi, jos työntekijä siirtyisi eläkkeelle välittömästi 65 vuotta täytettyään, riippumatta siitä, onko työeläke myönnetty vai ei. Jotta työeläke voitaisiin Kansaneläkelaitosta varten laskea ja yhteensovittaa ennen sen myöntämistä, on ollut tarpeen muuttaa yhteensovitus säännöksiä.

Vanhuuseläkettä myönnettäessä yhteensovitus toimitetaan nykyisestä käytännöstä poiketen aina sen päivän tasossa, jona työntekijä täyttää vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän. Tämä koskee myös niitä tapauksia, joissa eläke alkaa muusta ajankohdasta kuin eläkkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Yhteensovituksessa muut eläkkeet ja korvaukset otetaan huo-

mioon eläkeiän täyttämispäivää seuraavan kuukauden alun tasoisina, kuitenkin ottaen huomioon mahdolliset indeksikorotukset.

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään TEL 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, toimitetaan yhteensovitus uudelleen. Vanhuuseläkettä uudelleen yhteensovitettaessa suoritetaan yhteensovitus eläkeiän täyttämispäivän indeksitasossa. Muista eläkkeistä ja korvauksista otetaan huomioon uuden yhteensovitusajankohdan mukainen määrä muutettuna indeksillä eläkeiän täyttämishetken tasoon.

TEL 8 a §:n muutoksen mukaan eläkettä vähennetään uuden yhteensovituksen johdosta kuitenkin vain sen verran, että etuuskien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi ollut, ellei oikeutta uuteen eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Tämän suojasäännöksen tarkoituksena on, että yhteensovitusta uudelleen toimitettaessa se ei vaikuta pienentävästi eläkkeen saajalle tulevan kokonaiskorvauksen määrään, vaikka kokonaiskorvauksen eri osien suhteet yhteensovituksessa muuttuisivatkin.

3.2. Yhteensovituksessa huomioon otettava kansaneläkkeen ja perhe-eläkkeen määrä

TEL 8 §:n 7 momenttia on muutettu siten, että yhteensovituksessa otetaan kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiset eläkkeet kunakin kalenterivuonna huomioon määräisinä kuin ne ovat edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä. Poikkeuksena on kuitenkin vanhuuseläke, jota myönnettäessä kansaneläkelain mukainen eläke otetaan huomioon eläketapahtumavuotta edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivän tasoisena.

Marraskuun 1 päivän mukainen kansaneläkkeen ja perhe-eläkkeen määrä ilmoitetaan vuosittain yleiskirjeellä eläkelaitoksille heti, kun tieto niiden suuruudesta on saatu.

3.3. Vanhuuseläkkeen yhteensovittaminen

3.3.1. Eläke alkaa vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta

Kun eläke alkaa normaalisti eläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, suoritetaan yhteensovitus eläkeiän täyttämispäivän indeksitasossa. Kansaneläke otetaan huomioon sellaisena, kuin se on eläkeiän täyttämistä edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä. Yhteensovitettu eläke korotetaan indeksillä eläkkeen alkamisvuoden tasoon, jos eläketapahtuma on sattunut joulukuussa.

3.3.2. Eläke alkaa myöhemmin kuin vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta.

Vaikka TEL-eläke myönnetään muusta ajankohdasta kuin eläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, eläkkeiden yhteensovitus tapahtuu eläkkeensaajan täyttäessä eläkeiän. Eläkkeessä otetaan huomioon lapsikorotus, jos se sisältyy eläkkeeseen eläkkeen alkaessa.

Lykkäyskorotus jätetään kuitenkin aina pois yhteensovitettavasta eläkkeestä. Tämä poikkeaa nykyisestä käytännöstä, jonka mukaan lykkäyskorotus on jo yhteensovitushetkellä ollut mukana eläkkeessä.

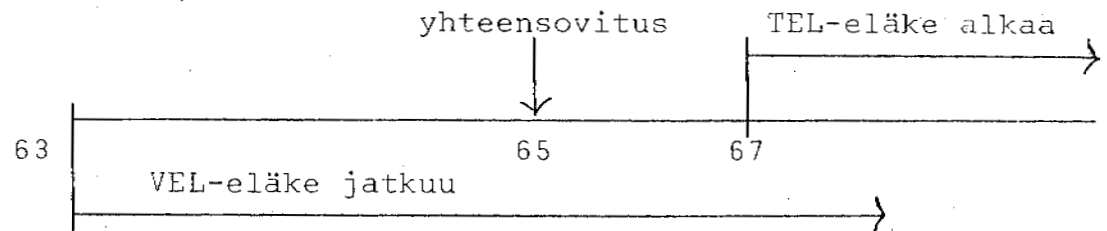
Kansaneläke otetaan yhteensovitettaessa huomioon sen suuruisena kuin se on eläkeiän täyttämismuutosta edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä. Eläkeiän täyttämishetken tasossa yhteensovitettuun eläkkeeseen lasketaan lykkäyskorotus ja näin saatu eläke muutetaan vastaamaan alkamishetken tasoa korottamalla se indeksillä.

3.3.3. Muiden eläkkeiden ja korvausten huomioon ottaminen yhteensovituksessa

Yhteensovituksessa otetaan TEL 8 §:ssä tarkoitetut peruseläkkeet huomioon samalla tavoin laskettuna kuin nykyisinkin.

Eläkettä myönnettäessä yhteensovitus tapahtuu aina 65 vuoden iän täyttämismuutoksen tasossa. Muut eiäkkeet ja korvaukset muutetaan indeksillä tähän tasoon. Lapsikorotus otetaan huomioon, jos se sisältyy eläkkeeseen eläkkeen alkaessa.

Esimerkki 9

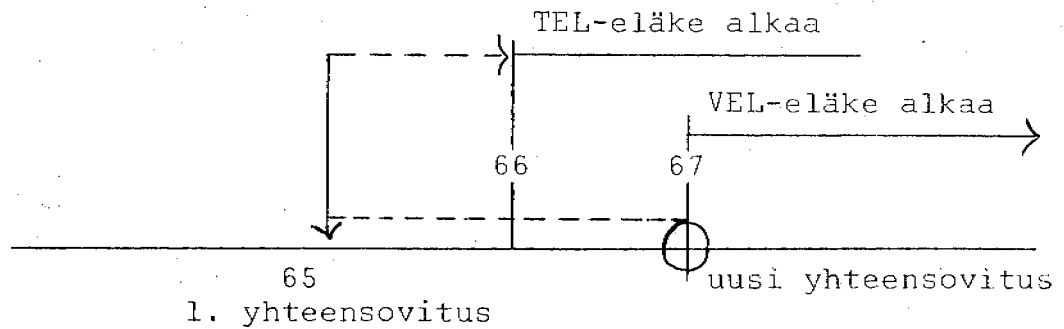
Työntekijän eläkeikä on 65 vuotta. Hän saa VEL-eläkettä, joka on alkanut ennen 65 vuoden ikää, esimerkissä 63-vuotiaana. TEL-eläke alkaa 67 vuoden iästä.

Yhteensovituksessa käytetään TEL-eläkkeen määrää 65 vuoden iän täyttämivuoden tasossa. VEL 10 §:n 1 momentin mukaan laskettu eläke muutetaan samoin vastaamaan eläkkeen määrää tässä tasossa.

Kansaneläke otetaan huomioon sen suuruisena kuin se on eläkeiän eli 65 vuoden iän täyttämivuotta edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä.

Eläkeiän täyttämishetken tasossa yhteensovitettuun TEL-eläkkeeseen lasketaan lykkäyskorotus ja näin saatu eläke muutetaan vastaamaan alkamishetken tasoa korottamalla se indeksillä.

Esimerkki 10

Työntekijän eläkeikä on 65 vuotta. Hänen TEL-eläkkeensä alkaa 66 vuoden iästä ja VEL-eläke alkaa 67 vuoden iästä.

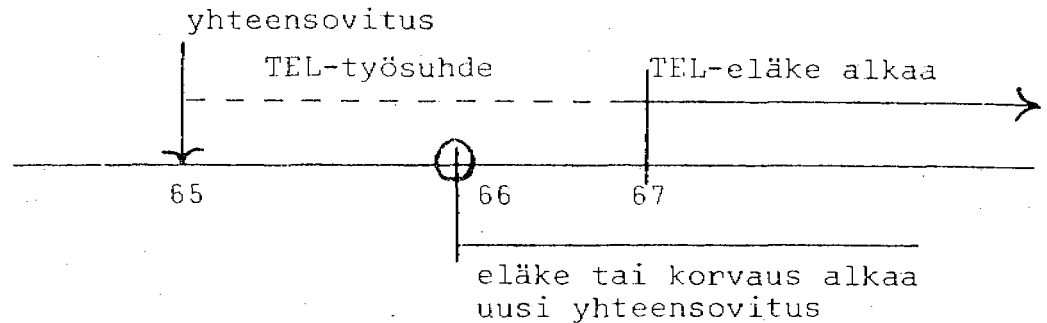
Ensimmäinen yhteensovitus suoritetaan työntekijän täyttäessä 65 vuotta. Uusi yhteensovitus tehdään VEL-eläkkeen alkaessa, kuitenkin 65 vuoden iän täyttämivuoden indeksitasossa. Tällöin TEL-eläkkeeseen sisältyvää lykkäyskorotusta ei oteta huomioon.

Kansaneläke otetaan huomioon sen suuruisena kuin se on 65 vuoden täyttämistä edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä.

Yhteensovitettuun TEL-eläkkeeseen lisätään TEL-eläkkeen alkamista vastaava lykkäyskorotus (tässä esimerkissä 66 v).

Lisäksi on suoritettava TEL 8 a §:n tarkoittama vertailu.

Esimerkki 11

Työntekijän eläkeikä on 65 vuotta. Hänelle myönnetään muu eläke tai korvaus, joka alkaa 66 vuoden iästä. TEL-eläke alkaa 67 vuoden iästä. Kansaneläkelaitosta varten eläke on laskettava ja yhteensovitettava jo ennen 65 vuoden ikää. Tätä varten ensimmäinen yhteensovitus suoritetaan työntekijän täyttäessä 65 vuotta. Koska työntekijälle myönnetään muu yhteensovituksessa huomioon otettava eläke tai korvaus, on Kansaneläkelaitosta varten tarkistettava eläkkeen määrä ja tehtävä uusi yhteensovitus.

Uusi yhteensovitus suoritetaan eläkeiän täyttämivuoden indeksitasossa ja kansaneläkkeenä otetaan huomioon eläkeiän täyttämivuotta edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivän tasoinen määrä.

Kun TEL-eläke alkaa, lasketaan lykkäyskorotus valmiiksi yhteensovitettuun eläkkeeseen ja tämä eläke muutetaan indeksillä alkamishetken tasoon.

3.3.4. Yhteensovitusperusteen määrääminen

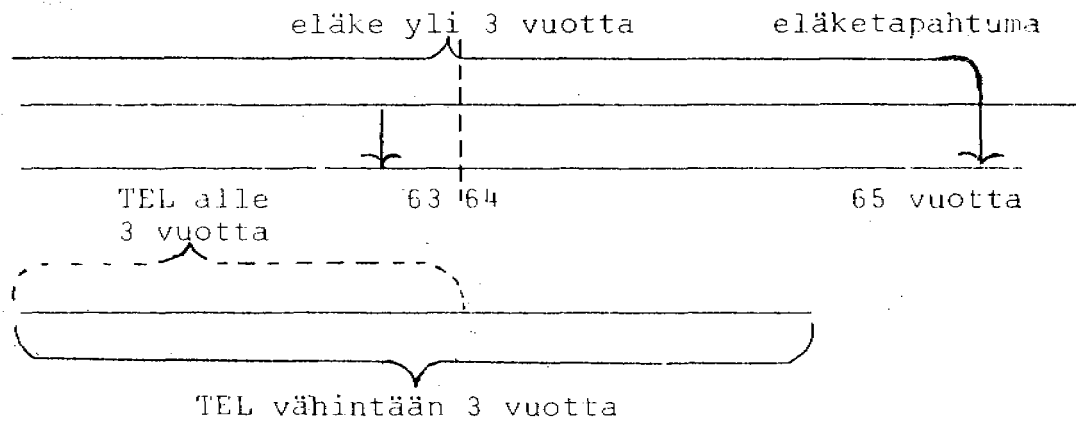
Yhteensovitusperuste määrätään samalla tavoin kuin nykyisinkin. Lainmuutoksella on kuitenkin vaikutusta TEL 8 §:n 3 momentin 1 ja 2 virkkeen soveltamiselle. TEL 8 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen edellyttämä tarkastelu suoritetaan yhteensovitettaessa normaalisti. TEL 8 §:n 3 momentin 1 ja 2 virkkeen soveltamista selostetaan seuraavassa.

10/6-säännös

Jos henkilö on saanut aikaisemman eläketapahtuman perusteella välittömästi ennen uutta eläketapahtumaa peruseläkettä tai siihen rinnastettavaa muuta eläkettä tai merimieseläkettä ja on ollut vähintään kolme vuotta samanaikaisesti peruseläkkeeseen oikeuttavassa

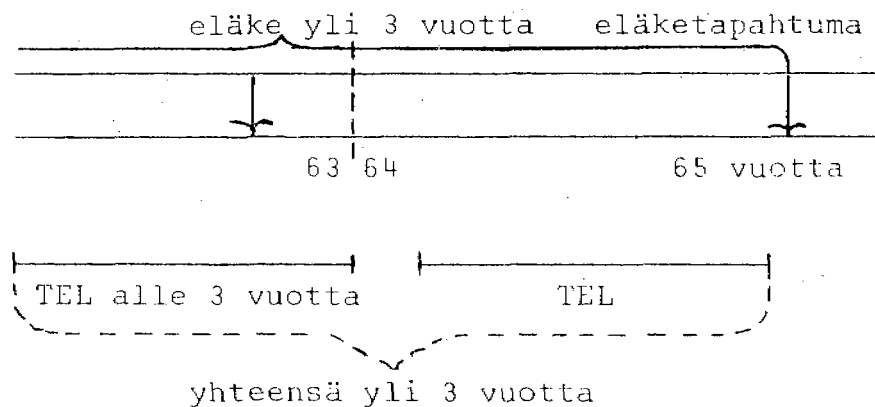
työ- tai virkasuhteessa tai yrittäjätoiminnassa, lisätään yhteensovitusperustetta määrättäessä tähän työ- tai virkasuhteeseen tai yrittäjätoimintaan liittyvään eläkkeen perusteena olevaan palkkaan tai työtuloon 10/6 aikaisemman eläkkeen määrästä.

Esimerkki 12

Työntekijä on saanut peruseläkettä välittömästi ennen eläketapahtumaa (65 vuotta) yli 3 vuotta ja ollut samanaikaisesti peruseläkkeeseen oikeuttavassa työsuhteessa ainakin 3 vuotta, joten eläkkeen perusteena olevaan palkkaan lisätään 10/6 entisestä eläkkeestä.

Esimerkki 13

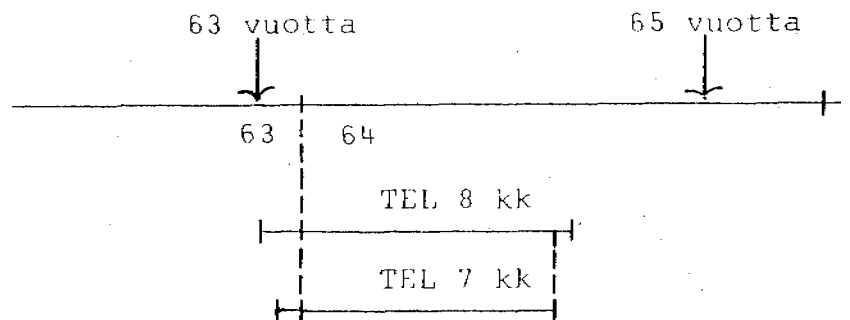

Työsuhde on katkennut siten, ettei se ennen 63 vuoden iän täyttämivuoden loppua ole jatkunut vähintään 3 vuotta. Työntekijä menee seuraavan vuoden puolella uuteen työsuhteeseen. Eläkkeen kanssa rinnakkaista työsuhdeaikaa on yhteensä vähintään 3 vuotta, joten 10/6-säännöstä sovelletaan.

Rinnakkaiset työsuhteet

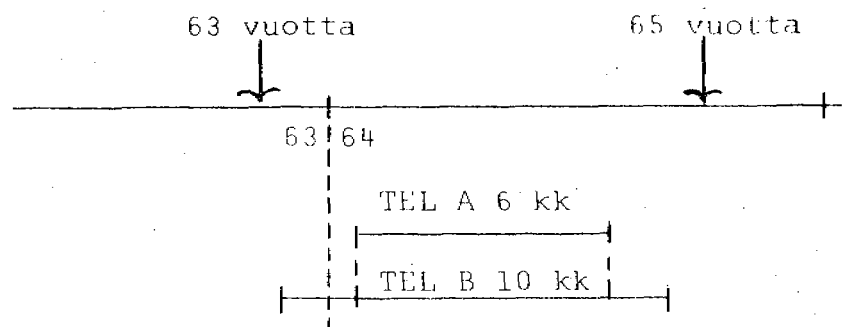
Henkilö on samanaikaisesti kahdessa tai useammassa muuhun peruseläkkeeseen kuin LEL:iin oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa tai yrittäjätoiminnassa vähintään kuusi kuukautta. Yhteensovitusperustetta määrättäessä lasketaan eläkkeen perusteena olevat palkat ja työtulot yhteen, koska ansaitseminen jatkuu yhdenjaksoisesti rinnakkain vähintään 6 kuukautta.

Esimerkki 14

Työsuhteet ovat 63 vuoden iän täyttämivuonna jatkuneet alle kuusi kuukautta, ja ne ovat lisäksi olleet vähintään 6 kuukautta rinnakkain. Työsuhteiden palkat lasketaan yhteen yhteensovitusperustetta määrättäessä.

Esimerkki 15

Työsuhde B on alkanut ennen 63 vuoden iän täyttämivuoden loppua, työsuhde A on alkanut vuodenvaihteen jälkeen. Koska rinnakkaista työsuhdeaikaa on vähintään kuusi kuukautta, palkat lasketaan yhteen.

3.4. Lainmuutoksen voimaantulo

Uusia yhteensovitus säännöksiä sovelletaan eläkkeisiin, joihin oikeus syntyy lain voimassa ollessa. Oikeuden syntymisellä tarkoitetaan eläketapahtuman sattumista. TEL 8 §:n 7 momenttia ja 8 a §:ää sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaantulon jälkeen toimitettavassa eläkkeiden yhteensovituksessa.

4. Työeläkkeen perusmäärän laskeminen (Kansaneläkelaitokselle ilmoitettava eläkkeen määrä)

Kansaneläkelaitosta varten eläkelaitosten on ilmoitettava kansaneläkelain 30 §:ssä tarkoitettu työeläkkeen määrä, josta käytetään jatkossa nimitystä työeläkkeen perusmäärä. Tämä on se työeläkkeen määrä, joka otetaan huomioon arvioitaessa kansaneläkkeensaajan vuosituloa tukiosan ja tukilisän määräämistä varten.

4.1. Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen perusmäärä

Perusmäärä on lapsikorottamattoman eläkkeen yhteensovitettu määrä. Perusmäärä on laskettava kaikkiin TEL:n, YEL:n ja MYEL:n vähimmäisehtojen mukaisiin eläkkeisiin sekä LEL:n mukaisiin eläkkeisiin, joihin sisältyy lapsikorotus. Määrä on merkittävä eläketapahtumakortille kyseisiä eläkkeitä koskeviin alkamis- ja muutosilmoituksiin, niin kauan kuin eläkkeeseen sisältyy lapsikorotus.

4.2 Vanhuuseläkkeen perusmäärä

4.2.1 Eläke alkaa ennen 65 vuoden ikää

Jos vanhuuseläke alkaa alennetun eläkeiän perusteella ennen 65 vuoden iän täyttämistä, eläkkeen perusmäärä on eläkkeen ilman lapsikorotusta yhteensovitettu määrä. Perusmäärä on merkittävä kaikkiin tällaista vanhuuseläkettä koskeviin eläketapahtumailmoituksiin, aina kun eläkkeeseen sisältyy lapsikorotus.

4.2.2 Eläke alkaa 65 vuoden iästä tai myöhemmin

Jos vanhuuseläke ei ole alkanut ennen 65 vuoden iän täyttämistä, perusmäärä on 65 vuoden iän täyttämiskuukautta seuraavan kuukauden alusta alkavan lapsikorottoman vanhuuseläkkeen yhteensovitettu määrä. Lykkäyskorotusta ei oteta huomioon perusmäärässä, jos eläke myönnetään 65 vuoden eläkeiän perusteella. Jos henkilöllä sen sijaan olisi oikeus vanhuuseläkkeeseen 65 vuotta alemman eläkeiän perusteella, mutta eläke ei ala ennen 65 vuoden iän täyttämistä, lasketaan perusmäärään lykkäyskorotus 65 vuoden ikään saakka.

Perusmäärä on merkittävä kaikkiin vanhuuseläkettä koskeviin eläketapahtumailmoituksiin.

4.3 Milloin vanhuuseläkkeen perusmäärä lasketaan

Vanhuuseläkkeen, joka ei ole alkanut ennen 65 vuoden ikää, perusmäärä lasketaan ennen 65 vuoden iän täyttämistä. Yhteensovitus suoritetaan 65 vuoden iän täyttämispäivän tasossa. Laskettu perusmäärä ilmoitetaan KELA:lle ennakkotietona, ellei eläkettä vielä voida myöntää. Perusmäärä lasketaan, vaikkei eläkelaitoksella olisikaan vielä käytettävissä tietoja esim. toisen eläkejärjestelmän eläkkeestä. Näissä tapauksissa ilmoitetaan KELA:lle, ettei yhteensovitusta tietojen puuttuessa ole voitu suorittaa.

Vanhuuseläkkeen perusmäärä lasketaan uudelleen, kun henkilölle myönnetään muu yhteensovituksessa huomioonotettava eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, riippumatta siitä onko työeläke myönnetty vai ei. Perusmäärää uudelleen laskettaessa suoritetaan yhteensovitus aina 65 vuoden iän täyttämispäivän tasossa. Perusmäärään ei lasketa lykkäyskorotusta. Käytännössä yhteensovituksen vaikutus perusmäärään tulee kysymykseen vain harvoissa poikkeustapauksissa.

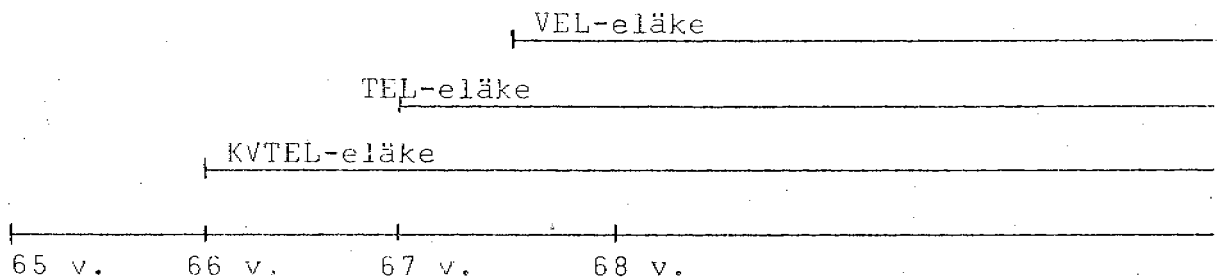
4.4 Rekisteröidyt lisäeläkkeet

Jos eläkkeensaajalla on oikeus myös TEL:n 11 §:n, YEL:n 11 §:n tai MYEL:n 11 §:n mukaiseen rekisteröityyn määrälliseen lisäetuun, lasketaan myös lisäeläkkeen määrä eläkkeen perusmäärään. Jos vähimmäisehtojen mukaiseen eläkkeeseen sisältyy lapsikorotus, on perusmäärä lapsikorottamattoman vähimmäisehtojen mukaisen eläkkeen ja maksettavan lisäeläkkeen summa. Vanhuuseläkkeen perusmäärään lasketaan lisäeläke ilman lykkäyskorotusta.

4.5 1.1.1980 voimassa olevien eläkkeiden perusmäärän laskenta

Kansaneläkelain muutosten ja tukilisälain voimaantulosäännösten mukaan 1.1.1980 maksettavat tukiosat ja tukilisät tarkistetaan vastaamaan uusia säännöksiä 1.1.1980 alkaen. Tällöin työeläkkeet on otettava huomioon ilman lapsikorotuksen osuutta arvioitaessa eläkkeensaajan vuosituloa. Kansaneläkelaitosta varaten joudutaan näin ollen laskemaan lapsikorottamattoman työeläkkeen määrä kaikista 1.1.1980 voimassa olevista työeläkkeistä, joihin sisältyy lapsikorotus. Tietojen välitystä Kansaneläkelaitokselle edellä tarkoitettujen eläkkeiden määrien osalta selostetaan tietoliikennettä käsittelevässä yleiskirjeessä.

Esimerkki 16

Perusmäärä lasketaan

Ennen 65 vuoden iän täyttämistä

Perusmäärä on TEL-eläke ilman lapsikorotusta yhteensovitettuna 65 vuoden iän täyttämispäivän tasossa.
- ilmoitus KELA:lle.

KVTEL-eläkkeen alkaessa

Perusmäärä on TEL-eläke (ilman lapsikorotusta) yhteensovitettuna KVTEL-peruseläkkeen kanssa (ilman lapsikorotusta) 65 vuoden iän täyttämispäivän tasossa.
- ilmoitus KELA:lle, jos perusmäärä muuttuu.

TEL-eläkkeen alkaessa

Perusmäärä on sama kuin KVTEL-eläkkeen alkaessa laskettu perusmäärä.

- Ilmoitus KELA:lle TEL-eläkkeen myöntämisestä.

VEL-eläkkeen alkaessa

Perusmäärä on TEL-eläke (ilman lapsikorotusta) yhteensovittuna uudelleen VEL- ja KVTEL-peruseläkkeiden kanssa (ilman lapsikorotuksia) 65 vuoden iän täyttämispäivän tasossa. Lykkäyskorotusta ei oteta huomioon perusmäärässä.

- Ilmoitus KELA:lle, jos perusmäärä muuttuu.

5. Esimerkki yhteensovituksesta ja perusmäärän laskemisesta

Työntekijä on ollut rinnakkain TEL:n ja VEL:n alaisessa työsuhhteessa. TEL-palkka on 2 600 mk (ind. 462), VEL-palkka 1 000 mk (ind. 462).

TEL-eläke alkaa 67 vuoden iästä. Eläkkeensaajalla on tällöin 2 lapsikorotukseen oikeuttavaa lasta (lapsikorotusprosentti 40). VEL-eläke alkaa TEL-eläkkeen alkamisen jälkeen, samana vuonna.

1) TEL-eläkkeen perusmäärä lasketaan ennen 65 vuoden ikää.

Yhteensovitusperusteena käytetään pelkästään TEL-palkkaa, koska VEL-palkka ei tässä vaiheessa ole tiedossa.

TEL-eläke ilman lapsikorotusta: 1 000 mk (ind. 462).

Yhteensovitusperuste: 2 600 mk (ind. 462)

Kansaneläkkeen perusosa 1.11.1975: 128 mk

Yhteensovitusraja:

$0,60 \times 2\,600 \text{ mk} - 0,06 \times (2\,600 \text{ mk} - 1\,906,56 \text{ mk}) = 1\,518,39 \text{ mk}$

Yhteensovitus ei vaikuta.

Perusmäärä 65 vuoden iässä on 1 000 mk (ind. 462)

=====

2) TEL-eläke alkaa 67 vuoden iässä. Yhteensovitus suoritetaan kuitenkin 65 vuoden iän tasossa.

TEL-eläke lapsikorotuksineen 65 v. iässä on 1 400 mk (ind. 462)

Yhteensovitusraja on 1 518,39 mk, joten yhteensovitus ei vaikuta. Yhteensovitusperusteena on edelleen käytetty pelkästään TEL-palkkaa.

Eläke 67 vuoden iässä:

$$\frac{1}{0,81} \times \frac{573}{462} \times 1\,400 \text{ mk} = 2\,143,66 \text{ mk} \quad (\text{ind. } 573)$$

=====

Perusmäärä on aikaisemmin laskettu 1 000 mk (ind. 462).
=====

3) VEL-eläke alkaa TEL-eläkkeen alkamisen jälkeen (samana vuonna). Suoritetaan uusi yhteensovitus 65 vuoden iän tasossa.

Yhteensovituksessa huomioon otettava VEL-peruseläke on ilman lapsikorotusta 600 mk (60 % VEL-palkasta) lapsikorotuksineen 840 mk.

TEL-eläke (ilman lykkäyskorotusta)	1 400,00 mk
VEL-eläke	840,00 mk
	2 240,00 mk

Yhteensovitusperuste: 3 600 mk

Kansaneläkkeen perusosa 1.11.1975: 128 mk

Yhteensovitusraja:

$$0,60 \times 3\,600 \text{ mk} - 0,06 \times (3\,600 \text{ mk} - 1\,906,56 \text{ mk}) = 2\,058,39 \text{ mk}$$

Ylite: 181,61 mk

Vähennys TEL-eläkkeestä: 113,51 mk

TEL-eläke: 1 286,49 mk x $\frac{1}{0,81}$ =	1 588,26 mk
VEL-eläke:	771,90 mk
Eläkkeet yhteensä:	2 360,16 mk

Koska eläkkeiden summa (2 360,16 mk) on suurempi kuin TEL-eläke ennen uutta yhteensovitusta (1 728,40 mk) suoritetaan vähennys yhteensovituksen vuoksi kokonaan.

TEL-eläke uuden yhteensovituksen jälkeen:

$$\frac{573}{462} \times 1\,588,26 \text{ mk} = 1\,969,85 \text{ mk} \quad (\text{ind. } 573)$$

=====

Perusmäärä:

TEL-eläke ilman lapsikorotusta ja lykkäyskorotusta:	1 000,00 mk
---	-------------

VEL-eläke ilman lapsikorotusta (60 % VEL-palkasta):	600,00 mk
	1 600,00 mk

Yhteensovitusraja on 2 058,39 mk, joten yhteensovitus ei vaikuta.

TEL-eläkkeen perusmäärä (65 vuoden iän indeksitasossa)	1 000,00 mk.
	=====

6. TEL:n, YEL:n ja MYEL:n muut muutokset

TEL 1 §:n muutoksen jälkeen TEL ei nykyisten rajoitusten lisäksi koske työsuhdetta, joka on alkanut sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 63 vuotta, jollei häneen aikaisemmin ole sovellettu TEL:a, LEL:a, YEL:a tai MYEL:a. Jos työntekijään on aikaisemmin sovellettu mainittuja lakeja, tällainen työsuhde kuuluu TEL:n piiriin, mutta se ei oikeuta eläkkeeseen. Jos työsuhde ei tule lain piiriin, siitä ei myöskään voida periä vakuutusmaksua.

Jos työsuhde on 63 vuoden iän täyttämisenä jatkunut alle kuukauden, mutta se on jatkunut seuraavan kalenterivuoden puolella yhdenjaksoisena siten, että työsuhteen kokonaispituus on vähintään yksi kuukausi, työsuhde kuuluu TEL:n piiriin. Siitä ei kuitenkaan kartu eläkettä, koska eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa on alle kuukausi.

YEL 1 §:n muutoksen mukaan laki ei koske yrittäjän toimintaa, joka on alkanut sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana yrittäjä on täyttänyt 63 vuotta, jollei häneen aikaisemmin ole sovellettu YEL:a, TEL:a, LEL:a tai MYEL:a.

YEL 7 §:n muutoksen mukaan yrittäjän työtuloa tarkistetaan sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana hän on täyttänyt 62 vuotta ainoastaan, jos yrittäjä ei täytä 1 §:n mukaisia vakuuttamisedellytyksiä, toisin sanoen työtulo on laskenut alle 1 §:ssä säädetyn rajamäärän.

Samansisältöiset muutokset on tehty myös MYEL:iin.

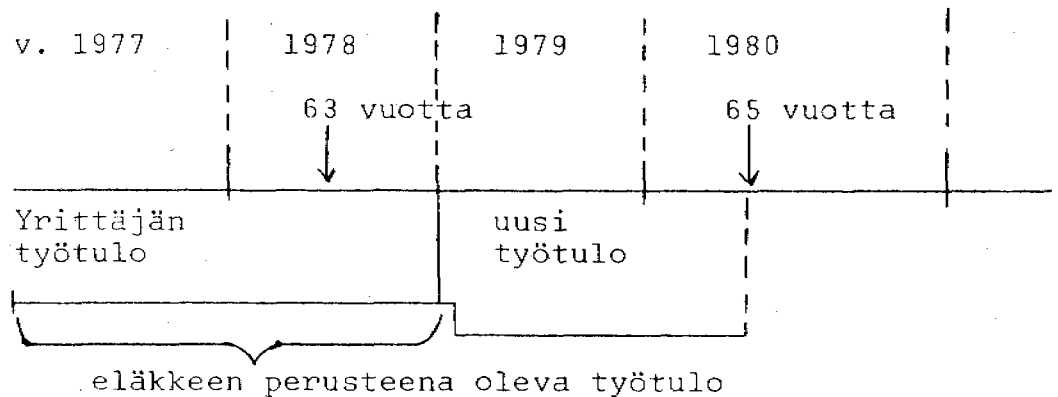
Yrittäjältä peritään vakuutusmaksua myös sen kalenterivuoden jälkeen, jonka kuluessa hän on täyttänyt 63 vuotta, mikäli toiminta kuuluu lain piiriin.

Jos yrittäjätoiminta jatkuu alle neljä kuukautta sen kalenterivuoden lopussa, jonka kuluessa yrittäjä täyttää 63 vuotta, ei hänellä tämän toiminnan perusteella ole oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen, vaikka toiminta kuuluukin YEL:n piiriin jatkuessaan yhdenjaksoisesti ainakin neljä kuukautta. Jos yrittäjätoiminta alkaa 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen, ei siitä enää kartu eläkettä, vaikka toimintaan sovellettaisiinkin YEL:a.

Molemmissa tapauksissa vakuutusmaksut kuitenkin peritään.

Vaikka vuonna 1915 syntynyt yrittäjä korottaisi työtuloaan vuoden 1979 aikana, korotus ei vaikuta vanhuuseläkkeen määrään, koska vuonna 1980 eläkeiän täyttävän yrittäjän eläkkeen perusteena oleva työtulo määräytyy 63 vuoden iän täyttämivuoden loppuun mennessä voimassa olleiden työtulojen perusteella.

Esimerkki 17

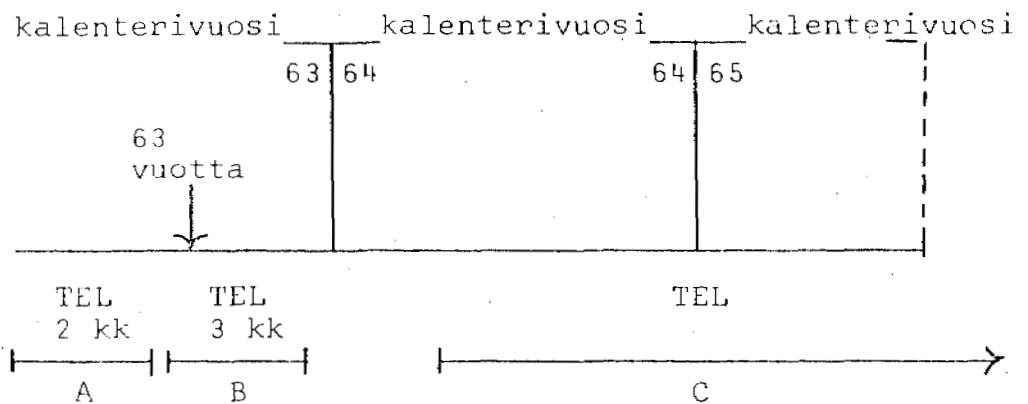

LEL:n piiriin kuulumisen edellytykset pysyvät ennallaan. Vakuutusmaksu on aina maksettava kaikista LEL-työntekijöistä.

7. Eläkehakemuksen ratkaiseva eläkelaitos

Pääsääntöisesti vanhuuseläkehakemuksen ratkaisee se eläkelaitos, jonka piiriin työntekijä tai yrittäjä on viimeksi kuulunut. Jos oikeus tulevaan aikaan kuitenkin syntyy muun kuin viimeisen työsuhteen perusteella, eläkehakemuksen ratkaisee se eläkelaitos, jossa tulevan ajan eläkkeeseen oikeuttava työsuhde on vakuutettu. Koska TEL:n mukainen vanhuuseläke voidaan myöntää vasta TEL-työsuhteen päättyttyä, ratkaisevan eläkelaitoksen on selvitettävä, onko hakijan viimeinen työsuhde päättynyt.

Esimerkki 18

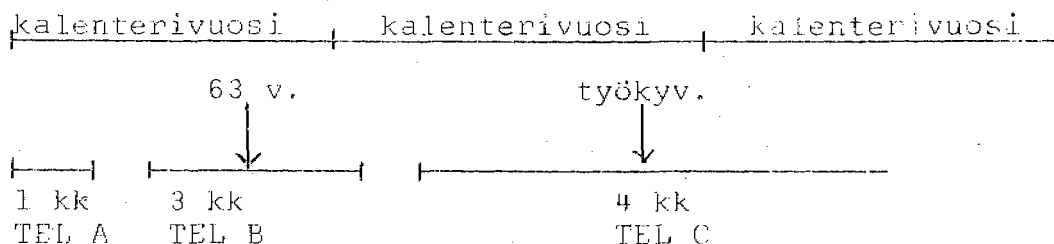
Tuleva aika lasketaan työsuhteen A perusteella. Työsuhteen A vakuuttanut eläkelaitos myös myöntää eläkkeen. Eläkelaitoksen on tiedusteltava työsuhteen C vakuuttaneelta laitokselta, milloin työsuhde C on päättynyt.

8. Vastuunjako

TEL 12 §:ään on lisätty säännös eläkelaitosten keskinäisen vastuun määräytymisestä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen osalta, jossa eläketapahtuma on sattunut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen. Vastuu eläkkeestä, joka on myönnetty TEL 6 §:n 3 momenttia soveltaen kuuluu eläkeiän täyttämiskuukauden loppuun yksin sille eläkelaitokselle, jonka toimintapiiriin työntekijä on viimeksi kuulunut ennen eläketapahtuman sattumista 63 vuoden iän täyttämivuonna tai sen jälkeen yhdenjaksoisesti jatkuneen vähintään neljä kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella. Jos työntekijällä ei ole mainittuna aikana yhtään vähintään neljän kuukauden työsuhdetta, vastaavat eläkelaitokset työkyvyttömyyseläkkeestä yhteisesti, vaikka työkyvyttömyyseläke olisikin myönnetty TEL 6 §:n 3 momenttia soveltaen.

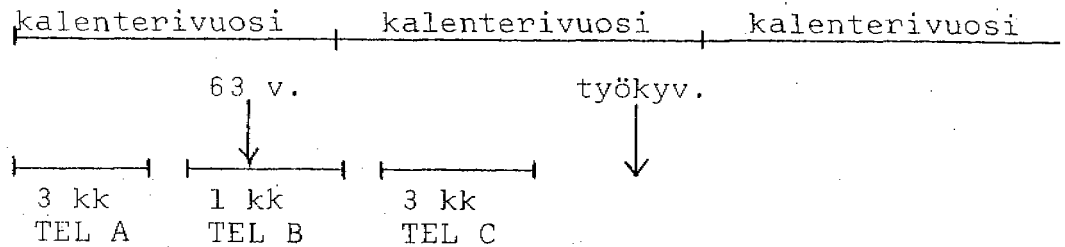
Vastuu edellä tarkoitettuun työkyvyttömyyseläkkeeseen perustuvasta perhe-eläkkeestä määräytyy kuten työkyvyttömyyseläkkeestä.

Esimerkki 19

Työkyvyttömyyseläkkeestä vastaa työsuhteen TEL C vakuuttanut eläkelaitos (tuleva aika liittyy työsuhteeseen TEL A).

Esimerkki 20

Työkyvyttömyyseläkkeestä vastaavat eläkelaitokset yhteisesti, koska ei ole yli 4 kuukauden työsuhdetta. (Tuleva aika liittyy työsuhteeseen TEL A).

Edellä selostettu TEL 12 §:n muutos tullaan myöhemmin ottamaan huomioon vastuunjakoperusteissa.

LEL:n osalta ei vastuunjakosäännöksiä ole muutettu. Näin ollen myös työntekijän 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvasta työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty LEL 7 §:n 1 momenttia soveltaen, vastaa yksin Työeläkekassa. Mikäli työntekijälle on myönnetty eläke sekä LEL 7 §:n 1 momentin että TEL 6 §:n 3 momentin perusteella, vastaa LEL-eläkkeestä Työeläkekassa, TEL-eläkkeestä joko yksin viimeinen eläkelaitos, jonka piiriin työntekijä on vähintään neljä kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella kuulunut, tai eläkelaitokset yhteisesti, kuten edellä on selostettu.